

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
Ju 2012/5900/L6

Vår handläggare
Mona Malmström Levin

Yttrande över promemorian **Sekretess i det internationella samarbetet (Ds 2012:34)**

Sammanfattning

FOI tillstyrker att det införs bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (OSL) om sekretess enligt internationella förpliktelser. Fördelarna med de föreslagna sekretessbestämmelserna väger tyngre än den eventuella risken för att det svenska incitamentet till att förhandla fram förbehåll för offentlighetsprincipen minskar.

Vad beträffar förslaget att förvaltningsmyndigheters internationella avtal ska anges i offentlighets- och sekretessförordningen för att de nya sekretessbestämmelserna ska vara tillämpliga, anser FOI att det bör tydliggöras hur processen med angivande i förordningen ska hanteras i konkreta avtalssituationer. Det bör även beaktas att vissa utländska motparter förhandlar avtal med såväl regeringen som med myndigheter. Det finns en risk för att sådana motparter får olika reaktioner beroende på om det är regeringen eller en myndighet som de förhandlar med.

Såvitt avser förslaget att myndigheters beskrivningar av allmänna handlingar ska ange vilka bestämmelser i EU-rättsakter och internationella avtal som kan medföra att de nya sekretessbestämmelserna blir tillämpliga, anser FOI att det bör tydliggöras att sådant angivande inte utgör en förutsättning för att i enskilda fall tillämpa de nya sekretessbestämmelserna.

Synpunkter

När internationella motparter önskar sekretessförpliktelser som är oförenliga med offentlighetsprincipen måste erforderliga förbehåll förhandlas fram. Vissa motparter accepterar dock inte det svenska synsättet. FOI instämmer därför i

Datum
2012-10-22

Nr
2012-1176

förslaget om att införa sekretessbestämmelser som kan tillämpas i de fall det inte gått att förmå motparten att godkänna tillräckliga förbehåll för offentlighetsprincipen. En potentiell risk med de nya sekretessbestämmelserna är visserligen att det svenska incitamentet till att insistera på förbehåll för offentlighetsprincipen i förhandlingar möjligen minskar. De nya bestämmelserna kommer ju att vara tillämpliga avseende EU-rättsakter och avtal utan sådana förbehåll, medan det kan råda osäkerhet kring vilka sekretessbestämmelser som kan vara tillämpliga avseende EU-rättsakter och avtal med förbehåll. FOI anser emellertid att fördelarna med den nya regleringen överväger denna nackdel.

Beträffande förvaltningsmyndigheters internationella avtal innebär förslaget att sådana avtal måste anges i offentlighets- och sekretessförordningen för att de nya sekretessbestämmelserna ska vara tillämpliga. Det framgår dock inte av promemorian hur processen för angivande i förordningen är avsedd att fungera i konkreta avtalsituationer. FOI förhandlar många internationella avtal och det vore önskvärt om det kunde klargöras hur myndigheten ska agera för att säkerställa, innan ett avtal ingås, att avtalet införs i förordningen. Om myndigheten inte är säker på det kan inte myndigheten ingå avtalet. Det bör i sammanhanget också beaktas att vissa motparter ingår avtal med såväl regeringen som med myndigheter. Det finns mot bakgrund av ovanstående en risk för att sådana motparter får olika reaktioner från svensk sida beroende på vem de förhandlar med. Regeringen kommer att kunna acceptera förbehållslösa sekretessåtaganden som inte myndigheter kan gå med på utan förordningsändring. Det skulle kunna leda till att Sveriges trovärdighet i förhandlingssituationer minskar.

Vad beträffar förslaget att myndigheters beskrivningar av allmänna handlingar enligt 4 kap. 2 § OSL ska kompletteras med information om vilka bestämmelser i EU-rättsakter och internationella avtal som kan medföra att de nya sekretessbestämmelserna blir tillämpliga önskar FOI avslutningsvis anföra följande. En myndighet har omedelbar kännedom om sina egna avtal och offentlighets- och sekretessförordningen kommer att ge ledning vad beträffar andra förvaltningsmyndigheters avtal. Såvitt avser övriga internationella avtal samt EU-rättsakter kan det emellertid inte uteslutas att en myndighet inledningsvis saknar kännedom om att en överenskommelse med förbehållslösa sekretessförpliktelser trätt i kraft enligt vilken uppgifter framöver kan komma att lämnas till eller inhämtas av myndigheten. Det bör därför i lagtexten förtydligas att angivande i beskrivningen inte utgör en förutsättning för att i ett enskilt fall kunna tillämpa de nya sekretessbestämmelserna. Det kan förslagsvis ske genom tillägg av ordet "vanligen" på motsvarande sätt som i 4 kap. 2 § 5 p OSL.

Datum
2012-10-22

Nr
2012-1176

Detta yttrande har beslutats av undertecknad tjänsteförrättande generaldirektör efter föredragning av juristen Mona Malmström Levin.

Susanne Moberg

Mona Malmström Levin